

แนวทางในการคำนวณเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

- สูตรคำนวณการคาดประมาณการ

$$\frac{\text{อัตราความชุก}}{100} \times \text{จำนวนประชากรกลางปี 2555}$$

การคาดประมาณการจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้ารายจังหวัด ให้นำความชุกของภาคไปคำนวณตามวิธีการข้างต้น แต่ไม่สามารถนำไปอ้างอิงทางวิชาการได้ เนื่องจากระเบียบวิธีวิจัยในปี 2551 ออกแบบการอ้างอิงทางวิชาการ Represent ในระดับภาคเท่านั้น ดังนั้น การคาดประมาณการรายจังหวัดจึงเป็นเพียงการคาดประมาณการเพื่อนำไปวางแผนดำเนินการให้ถึงเป้าหมายเท่านั้นตามตารางความชุกของโรคซึมเศร้าประเทศ/ภาค/พื้นที่(ร้อยละ)

รวมทั้งประเทศ	กลาง	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้	เหนือ	กทม.
2.7	2.4	2.7	2.3	2.3	5.1

ตัวตั้ง คือ อัตราความชุกของโรคซึมเศร้า (Major Depressive episode 2.4%, Dysthymia 0.3%)* ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตัวหาร คือ ประชากรกลางปี 2555 ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปของสำนักงานสถิติแห่งชาติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่เป็นการรวบรวมทั้งประเทศ ใช้ข้อมูลปี 2555 เนื่องจากปี 2556 กรมการปกครอง และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดำเนินการยังไม่เรียบร้อย ดังนั้น เพื่อให้ได้จำนวนที่ตรงกับพื้นที่ ควรมีตรวจสอบจำนวนให้ตรงกันอีกครั้ง

ตัวอย่างการคำนวณคาดประมาณการผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

จังหวัดอุบลราชธานี (ซึ่งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

- จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรกลางปี ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี 2555 จำนวน 1,821,489 คน
- ใช้ความชุกของโรคซึมเศร้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือร้อยละ 2.7
- แทนค่าในสูตร

$$\frac{2.7}{100} \times 1,821,489 = 49,181$$

ดังนั้น คาดประมาณการผู้ป่วยโรคซึมเศร้าของจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557 จำนวน 49,181 คน

- สูตรคำนวณอัตราการเข้าถึงบริการผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

$\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มารับบริการปี 2557(ยอดสะสม = ผู้ป่วยเก่า + ผู้ป่วยใหม่)}}{\text{จำนวนคาดประมาณการผู้ป่วยโรคซึมเศร้า}} \times 100$
--

ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า หมายถึง ประชาชนที่เจ็บป่วยด้วยโรคจิตเวชที่มีอาการสอดคล้องกับ Depressive Disorder ตามมาตรฐานการจำแนกโรคระหว่างประเทศขององค์การอนามัยโลกฉบับที่ 10 (ICD - 10: International Classification of Diseases and Health Related Problems - 10) หมวด F32, F33, F34.1, F38, F39 หรือเทียบเคียงในกลุ่มโรคเดียวกันกับการวินิจฉัยตามเกณฑ์วินิจฉัยโรคของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ฉบับที่ 4 (DSM-IV: Diagnostic and Statistical Manual of Mental disorders IV) ที่มารับบริการในปีงบประมาณ 2557 ทั้งรายเก่าและรายใหม่

จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่เข้าถึงบริการปีงบประมาณ 2557 หมายถึง จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้า (F32, F33, F34.1, F38, F39) ที่แพทย์วินิจฉัยและได้รับการรักษา รวมทั้งรายเก่าและรายใหม่ที่เข้ารับบริการปีงบประมาณ 2557 ในหน่วยบริการ/สถานพยาบาลในสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รพช./รพท./รพช./รพสต./สถานีนามัยและศูนย์สุขภาพชุมชน และรพ./สถาบันจิตเวชในสังกัดกรมสุขภาพจิต ซึ่งแต่ละจังหวัดได้รายงานหรือส่งข้อมูลไปยังศูนย์โรคซึมเศร้าโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต จะถือยอดจำนวนของศูนย์โรคซึมเศร้าเป็นหลัก เพื่อลดการนับซ้ำ

ตัวอย่างการคำนวณอัตราการเข้าถึงบริการผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าปี 2557 จากคาดประมาณจากความชุกที่ได้จากการสำรวจ จำนวน 49,181 คน
 ผลงานปีงบประมาณ 2557 มีผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเข้าถึงบริการ (สะสม) จำนวน 16,985 คน
 แทนค่าในสูตร

$= \frac{16,985}{49,181} \times 100$ $= 34.53$ <p>ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2557 จังหวัดอุบลราชธานี มีอัตราการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า ร้อยละ 34.53</p>
--

- สูตรคำนวณจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่ต้องให้การวินิจฉัยเพิ่มในปี 2557 เพื่อให้ถึงเป้าหมาย คือ มากกว่าร้อยละ 31

31	X จำนวนคาดการณ์การผู้ป่วยโรคซึมเศร้า	-	จำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มารับบริการในปี 2556
100			

ตัวอย่างการคำนวณจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่ต้องให้การวินิจฉัยเพิ่ม

ปี 2556 มีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่มารับบริการ 500 คน ต้องทำเพิ่มอีกกี่คนถึงจะบรรลุเป้าหมายร้อยละ 31
 ในจำนวนผู้ป่วยที่คาดการณ์การได้ 2,000 คน

=	$\frac{31}{100}$	X	2,000	-	500
=	620	-	500	=	120

ดังนั้น ปี 2557 ตามเป้าหมายร้อยละ 31 จะมีจำนวนผู้ป่วยโรคซึมเศร้า 620 คนดังนั้น ต้องทำเพิ่มอีก 120 คนถึงจะบรรลุเป้าหมาย